

Sygn. akt I Ns 55/17

POSTANOWIENIE CZĘŚCIOWE

Dnia 24maja 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: aplikant aplikacji sędziowskiej P. K.

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku J. S. (1), A. R. i A. S.

przy udziale Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku po R. S. (1) i M. S. (1)

postanawia :

1. oddalić wniosek J. S. (1);
2. oddalić wniosek A. S.;
3. ustalić, że J. S. (1) i A. S. ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygnatura akt I Ns 55/17

Uzasadnienie postanowienia częściowego z dnia 24 maja 2018 roku

Wnioskiem z dnia 17 stycznia 2017 roku J. S. (1), A. S. oraz małoletnia A. R. (reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego J. S. (1)) wniosły o :

- a) zatwierdzenie oświadczenia J. S. (1) o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po R. S. (1), zmarłej w dniu 1 lipca 2013 roku, ostatnio stale zamieszkałej w Ł., i przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu tego spadku;
- b) zatwierdzenie oświadczenia J. S. (1) o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia w imieniu i na rzecz małoletniej córki A. R. o odrzuceniu przez A. R. spadku po M. S. (1), zmarłym w dniu 30 listopada 2014 roku, ostatnio stale zamieszkałym w Ł., i przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu tego spadku;
- c) zatwierdzenie oświadczeń A. S. o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po R. S. (1), zmarłej w dniu 1 lipca 2013 roku, ostatnio stale zamieszkałej w Ł., a także M. S. (1), zmarłym w dniu 30 listopada 2014 roku, ostatnio stale zamieszkałym w Ł., i przyjęcie oświadczeń o odrzuceniu spadku po wskazanych osobach.

(wniosek k.2–5)

Pismami procesowymi z dnia 6 lipca 2017, 21 listopada 2017 roku oraz 7 lutego 2018 roku wnioskodawczyni zmodyfikowały wniosek, wnosząc ostatecznie o przyjęcie oświadczeń o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia

w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku, zatwierdzenie tych oświadczeń oraz przyjęcie i zatwierdzenie oświadczeń o odrzuceniu spadku po R. S. (1) i M. S. (1).

(pismo procesowe z dnia 6 lipca 2017 roku k.45–47, pismo procesowe z dnia 21 listopada 2017 roku k.42–45, pismo procesowe z dnia 6 lutego 2018 roku k.51–52)

Postanowieniem z dnia 9 marca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zawiesił postępowanie w sprawie jedynie z wniosku A. R. do zakończenia postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Pabianicach w sprawie o sygn. akt III Nsm 133/18 (w przedmiocie wyrażenia zgody na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd majątkiem małoletniej A. R.).

(postanowienie – k.60)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. S. (2) z domu F. zmarła w dniu 1 lipca 2013 roku we W.. Pozostawiła po sobie męża M. S. (1) oraz córkę A. S..

M. S. (1) zmarł w dniu 30 listopada 2014 roku w Ł. jako wdowiec. Pozostawił po sobie córkę A. S..

R. S. (1) i M. S. (1) posiadali również syna – J. S. (2), który zmarł w dniu 26 maja 1989 roku i pozostawił po sobie córkę – J. S. (1).

J. S. (1) posiada jedno małoletnie dziecko – A. R..

(kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu M. S. (1) k.11, kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu J. S. (2) k.12, kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia A. S. k.8, , kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia J. S. (1) k.11, kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu R. S. (1) k.12, kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia A. R. k.16)

Wnioskiem z dnia 23 marca 2015 roku A. S. wystąpiła o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy po R. S. (1) oraz M. S. (1) jako jedynych spadkobierców wskazując siebie oraz J. S. (1). Postępowanie w tej sprawie toczyło się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod sygnaturą akt II Ns 918/15.

W toku rozprawy z dnia 12 maja 2015 roku J. S. (1) złożyła oświadczenie, jako spadkobierca ustawowy, o odrzuceniu spadku po M. S. (1). Obecna na rozprawie A. S. oświadczyła, iż nie będzie w tym dniu składać oświadczenia o przyjęciu albo odrzuceniu spadku po zmarłym.

W toku rozprawy z dnia 9 stycznia 2017 roku J. S. (1) wskazała, że w tym dniu powzięła wiedzę o długach obciążających masę spadkową pozostałą po R. S. (1), zamierza wystąpić z wnioskiem o zatwierdzenie uchylenia się przez nią od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłej.

(wniosek o stwierdzenie nabycia spadku k.29, odpis protokołu z rozprawy w sprawie II Ns 918/15 z dnia 12 maja 2015 roku k.23 – 24, odpis protokołu z rozprawy w sprawie II Ns 918/15 z dnia 9 stycznia 2017 roku k.17 – 18)

Postanowieniem częściowym z dnia 9 stycznia 2017 roku w sprawie o sygnaturze akt II Ns 918/15 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi stwierdził, że spadek po M. S. (1) na podstawie ustawy nabyła A. S. oraz A. R. po 1/2 części – każda z dobrodziejstwem inwentarza.

(postanowienie z dnia 9 stycznia 2017 roku k.19)

Postanowieniem z dnia 16 lutego 2017 roku w sprawie o sygnaturze akt II Ns 918/15 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi umorzył postępowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po R. S. (1) z uwagi na skuteczne cofnięcie wniosku w tym zakresie.

(postanowienie z dnia 16 lutego 2017 roku k.23)

A. S. nie mieszkała ze swoimi rodzicami co najmniej od 2008 roku. Utrzymywała z nimi kontakt, przy czym nie rozmawiała o ich sytuacji finansowej. R. S. (1) i M. S. (1) w ostatnich latach życia utrzymywali się z niskich emerytur oraz zamieszkiwali w mieszkaniu przy ul. (...) w Ł.. M. S. (1) zaciągał pożyczki na leki

A. S. była obecna na pogrzebie swojej matki, jednakże nie rozmawiała wówczas z M. S. (1) na tematy dotyczące finansów. Na pół roku przed swoją śmiercią M. S. (1) zamieszkał u A. S.. Mężczyzna nadal opłacał rachunki za lokal mieszkalny przy ulicy (...), który nie był w tym czasie zasiedlony. A. S. sporadycznie jeździła na ulicy (...) odebrać korespondencję, ale nie wchodziła do mieszkania.

Po śmierci ojca A. S. nie interesowała się zarówno stanem długów jak i aktywów po zmarłych rodzicach. Kobieta nie ustalała w siedzibie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ł. stanu zadłużenia lokalu, nie sprawdzała również korespondencji kierowanej do rodziców za ich życia, czy też dokumentów pozostałych w ich mieszkaniu przy ulicy (...), pomimo że już w maju 2015 roku domyślała się, że R. S. (1) i M. S. (1) mogli posiadać dług wobec Spółdzielni, a jeszcze w trakcie wspólnego zamieszkiwania z jej ojcem dostrzegła problemy z terminowym regulowaniem opłat związanych z lokalem mieszkalnym.

A. S. dysponowała kluczami do lokalu mieszkalnego przy ulicy (...), przy czym po raz pierwszy udała się do niego po śmierci rodziców dopiero w styczniu 2017 roku. Wtedy też znalazła pozostawione w szafce i gablotce dokumenty, z których treść potwierdzała liczne zadłużenia R. S. (1) i M. S. (1), w tym prowadzone przeciwko nim postępowania egzekucyjne. Tego samego dnia kobieta sprawdziła również skrzynkę pocztową, w której pozostawione były dalsze dokumenty kierowane do zmarłych przez ich wierzycieli.

(dowód z przesłuchania A. S. protokół rozprawy z dnia 6 lipca 2017 roku 00:12:52-00:46:24 k.53 – 55)

J. S. (1) pozostawała w kontakcie telefonicznym ze swoimi dziadkami. Nie odwiedzała ich i nie rozmawiała o sprawach finansowych.

Po śmierci R. S. (1) i M. S. (1) kobieta nie była obecna w ich mieszkaniu przy ulicy (...) w Ł.. Odrzucenie spadku po M. S. (1) w maju 2015 roku było skutkiem powzięcia wiedzy o zadłużeniu w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ł., przy czym do jej siedziby kobieta udała się dopiero w styczniu 2017 roku.

J. S. (1) nie interesowała się wcześniej ewentualnym zadłużeniem pozostałym po jej dziadkach, nie poruszała tej kwestii w rozmowach z A. S., nie próbowała również udać się do mieszkania swych dziadków po ich śmierci.

(dowód z przesłuchania J. S. (1) protokół rozprawy z dnia 6 lipca 2017 roku 00:46:24-01:06:51 k.55 – 56)

J. S. (1) oraz A. S. pozostawały w stałym kontakcie od 2015 roku. Wcześniej ich relacje były sporadyczne i ograniczały się do okazjonalnych spotkań (m.in. wspólny udział w pogrzebach R. S. (1) i M. S. (1)), czy też rozmów telefonicznych. W taki właśnie sposób A. S. informowała J. S. (1) m.in. o śmierci R. S. (1) i M. S. (2) oraz złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłych.

(dowód z przesłuchania A. S. protokół rozprawy z dnia 6 lipca 2017 roku 00:26:39-00:28:13 k.54, dowód z przesłuchania J. S. (1) protokół rozprawy z dnia 6 lipca 2017 roku 00:48:24-00:51:02 k.55)

Zadłużenie R. S. (1) i M. S. (1) wynosi łącznie około 150.000 złotych, w tym około 10.000 – 15.000 złotych w stosunku do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ł., o czym J. S. (1) i A. S. dowiedziały się w styczniu 2017 roku.

(dowód z przesłuchania A. S. protokół rozprawy z dnia 6 lipca 2017 roku 00:12:52-00:46:24 k.53 – 55, dowód z przesłuchania J. S. (1) protokół rozprawy z dnia 6 lipca 2017 roku 00:12:52-00:46:24

k.53 – 55, wezwanie do zapłaty z dnia 25 stycznia 2017 roku k.62, wezwanie do zapłaty z dnia 25 stycznia 2017 roku k.61, wezwanie do zapłaty z dnia 25 stycznia 2017 roku k.63)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dowodu z przesłuchania A. S. i J. S. (1), a także dowodów z kserokopii dokumentów, których oryginały zgromadzone zostały w aktach sprawy o sygnaturze II Ns 918/15 – akty stany cywilnego, wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, protokoły rozprawy z dnia 12 maja 2015 roku i 9 stycznia 2017 roku oraz postanowienia z dnia 9 stycznia 2017 roku oraz 16 lutego 2017 roku.

Zeznania wnioskodawczyń Sąd uznał co do zasady za wiarygodne. Zauważalne drobne rozbieżności co do okoliczności niemających wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy (m.in. dokładna data dowiedzenia się o stanie zadłużenia spadkodawców, czy propozycje wspólnego udania się do mieszkania zmarłych) nie deprecjonowały pozostałej części depozycji, które w zasadniczych kwestiach były koherentne, logiczne i rzeczowe.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniosek A. S. i J. S. (1) nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że wyczerpanie postępowania dowodowego w zakresie wniosku A. S. i J. S. (1) pozwalało na wydanie postępowania częściowego (art. 317 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.) w stosunku do obu wnioskodawczyń. Podjęcie tego typu rozstrzygnięcia pozostawało uzasadnione również z uwagi na zawieszenie niniejszego postępowania wobec małoletniej A. R.. W tak ukształtowanych okolicznościach proceduralnych wstrzymanie wydania orzeczenia kończącego sprawę w instancji względem A. S. i J. S. (1) do czasu podjęcia postępowania w sprawie z wniosku małoletniej nie znajdowało racjonalnych argumentów, tym bardziej, że sprawa każdego z wnioskodawców mogła być przedmiotem odrębnego postępowania sądowego tzn. rozstrzygnięcie każdego z wniosków nie było uzależnione od siebie w żadnym zakresie.

M. prawną podstawę wniosku w niniejszej sprawie stanowił art. 1019 k.c., zgodnie z którym jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby lub z tych przyczyn nie zostało w ogóle złożone, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli, z tym że uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem, a spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

Wskazać także należy, że zgodnie z art. 84 § 1 zd. 1 oraz § 2 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Można jednakże powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

W literaturze i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się przy tym, iż podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły (art. 1019 § 2 w zw. z art. 84 § 1 zdanie pierwsze i § 2 k.c.). Błędem takim nie jest nieznanomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego. O błędzie co do przedmiotu spadku można mówić wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest wynikiem braku staranności spadkobiercy, czy też, mówiąc inaczej, jest on usprawiedliwiony okolicznościami sprawy. Poprzestanie na pozbawionym konkretnych podstaw przypuszczeniu, dotyczącym stanu majątku spadkowego, nie może być uznane za błąd istotny, lecz za lekkomyślność, która nie stanowi podstawy uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia (niezłożenia oświadczenia) woli na podstawie przepisów o wadach oświadczenia woli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2005 roku, IV CK 799/04, OSNC 2006/5/94, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2017 roku, IV CSK 28/17,

Lex nr 2439125, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2016 roku, III CSK 210/15, Lex nr 2030466, Gudowski Jacek (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom VI. Spadki, wyd. II, WKP 2017, komentarz do art. 1019).

Stwierdzenie, że spadkobierca nie dołożył należytej staranności powinno być jednak poprzedzone oceną okoliczności konkretnej sprawy i ustaleniem, jakich aktów staranności można było od niego wymagać. Odnosi się to do sprecyzowanych czynności, które faktycznie i prawnie spadkobierca mógłby podjąć, zmierzając do uzyskania koniecznej wiedzy o spadku. W razie niepodjęcia przez spadkobiercę żadnych czynności, wskazane jest określenie, jakich działań, w okolicznościach danej sprawy, prowadzących do pozyskania tej wiedzy można było od niego wymagać, ponieważ doprowadziłyby do uniknięcia błędu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 roku, II CSK 172/12, Lex nr 1299156).

Podzielając w pełni przedstawione powyżej poglądy stwierdzić należy, iż wnioskodawczynie nie dokonały aktów należytej staranności mających na celu ustalenie rzeczywistego stanu majątku spadkowego, choć kroki takie były w niniejszych okolicznościach faktycznych możliwe i uzasadnione. Tym samym, choć do stycznia 2017 roku nie miały one pozytywnej świadomości o całkowitej wysokości zadłużenia spadkodawców, ich braku wiedzy w tym przedmiocie nie sposób uznać za błąd istotny w rozumieniu art. 1019 k.c. Stanowił on jedynie wynik nieusprawiedliwionego okolicznościami sprawy braku jakiegokolwiek aktywności ze strony spadkobierców.

Zarówno J. S. (1), jak i A. S. były obecne na pogrzebach R. i M. małżonków S.. Tym samym o fakcie ich śmierci (a także byciu spadkobierczyniami ustawowymi jako ich zstępne) wiedziały one w przypadku R. S. (1) od lipca 2013 roku, zaś w przypadku M. S. (1) od listopada 2014 roku (odpowiednio 3,5 roku oraz ponad 2 lata przed złożeniem wniosku w niniejszej sprawie). Obie kobiety pozostawały także w kontakcie telefonicznym, a zatem mogły swobodnie komunikować się i wymieniać informacje dotyczące ewentualnych spraw związanych z majątkiem spadkowym. W szczególności J. S. (1), jako osoba nie mająca osobistej styczności ze spadkodawcami przed ich śmiercią, dysponowała możliwością uzyskania od A. S. informacji dotyczących sytuacji finansowej swych dziadków, gdyby tylko przejawiała zainteresowanie w tym zakresie.

Po śmierci R. S. (1) żadna z wnioskodawczyń nie podjęła jakiegokolwiek kroków mających na celu zweryfikowanie stanu spadku po zmarłej, chociażby w wyniku rozmów z żyjącym jeszcze wtedy M. S. (1). Z dużą dozą prawdopodobieństwa należy przyjąć, że małżonek zmarłej taką wiedzę dysponował, a jeśli nawet nie chciał się nią podzielić to nic nie stało na przeszkodzie, aby udać się do lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) celem samodzielnego ustalenia tego typu informacji. Nie można przy tym stracić z pola widzenia, że M. S. (1) zamieszkiwał wspólnie z A. S. przez okres około pół roku przed swoją śmiercią, a kobieta zwróciła uwagę chociażby na kwestię nieterminowego regulowania opłat za mieszkanie, czy zaciągania pożyczek na zakup leków. Zachowanie tego rodzaju wydaje się zupełnie niezrozumiałe, w szczególności w przypadku A. S., mając na uwadze fakt, iż wiedziała ona o trudnej sytuacji finansowej rodziców w ostatnich latach życia („oni mieli małe emerytury” – k.53, „tata pożyczał pieniądze na leki” – k.53), a jeszcze przed śmiercią ojca powzięła podejrzenia, co do problemów z regulowaniem należności za mieszkanie („ja jak jeszcze tata mieszkał u mnie to widziałam, że mogą być problemy z terminową płatnością opłat na rzecz Spółdzielni” – k.54).

Aktywność taka (ustalenie stanu spadku) nie została podjęta przez spadkobierczynie nie tylko po śmierci R. S. (1), ale również po śmierci M. S. (1). Należy zaznaczyć, że potencjalna wiedza o istnieniu części długów spadkowych (wobec Spółdzielni Mieszkaniowej) dostępna była dla obu wnioskodawczyń i to najpóźniej w dniu 12 maja 2015 roku, a więc dacie odrzucenia spadku po M. S. (1) przez J. S. (1) (tj. co najmniej na ponad 1,5 roku przed zainicjowaniem niniejszego postępowania). Nie pozostaje w tej mierze wystarczającym uzasadnienie o błędnym przekonaniu, że długi związane z lokalem mieszkalnym ciążyły jedynie na masie spadkowej pozostałej po M. S. (1), gdyż przekonaniu temu nie towarzyszyły jakiegokolwiek akty staranności mające na celu zweryfikowanie tego faktu. W tych samych kategoriach należy poczytywać stanowiska o niechęci, strachu, czy obawą przed samodzielnym udaniem się do mieszkania zmarłych po ich śmierci. Taka argumentacja z pewnością nie stanowi wytłumaczenia dla bierności po stronie J. S. (1) i A. S., które mogłyby wpływać na treść rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Powyższe rozważania prowadzą do konkluzji, że żadna z wnioskodawczyń nie interesowała się rzeczywistym stanem masy spadkowej, aż do stycznia 2017 roku. Nie sposób zaś stwierdzić, aby w okresie tym (tj. od śmierci spadkodawców) istniały jakiegokolwiek przeszkody obiektywnej natury, które uniemożliwiłyby ustalenie wysokości długu w siedzibie Spółdzielni, czy też udanie się do lokalu mieszkalnego przy ulicy (...) w Ł. (klucze do niego były cały czas w dyspozycji spadkobierców) i przejrzenie dokumentów pozostawionych przez zmarłych, co niewątpliwie skutkowało by uzyskaniem wiedzy o istniejących długach znacznie wcześniej niż w styczniu 2017 roku. Ewidentnym potwierdzeniem tej tezy jest przyznany przez wnioskodawczynię fakt, że na skutek sprawdzenia dokumentacji pozostałej w lokalu przy ulicy (...), w tym także skrzynki pocztowej, ujawnione zostały dokumenty świadczące o istniejącym zadłużeniu oraz prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych. O ile w przypadku skrzynki pocztowej można powoływać się na jej uszkodzenie (dostępność do korespondencji dla osób trzecich) lub brak należytego doręczenia poszczególnych dokumentów, o tyle skoro w styczniu 2017 roku w gablotce i szafce mieszkania zmarłych pozostawiona była przedmiotowa dokumentacja to oznacza to, że znajdowała się ona tam również najpóźniej w chwili śmierci M. S. (1) tj. w dniu 30 listopada 2014 roku (a więc na ponad 2 lata przed złożeniem wniosku w niniejszej sprawie). Wystarczającym zatem pozostawało udanie się do mieszkania R. S. (1) i M. S. (1), czego nie uczyniła zarówno A. S., jak również J. S. (1). Należy zatem wprost uznać, że spadkobiercy nie dochowali podstawowego aktu staranności, który był nie tylko możliwy do zrealizowania, ale również konieczny w świetle towarzyszących okoliczności faktycznych. Tym samym okresu kilkuletniej bierności w ustaleniu składu spadku przez wnioskodawczynię nie sposób uznać za okres pozostawania przez nie w błędzie, o którym dowiedziały się one dopiero w styczniu 2017 roku. W istocie bowiem najzwyczajniej nie interesowały się one kwestią ewentualnych długów spadkowych, co zresztą każda z nich przyznała w toku niniejszego postępowania (A. S. – k.53, J. S. (1) - k.55). Ich zachowanie nie może być uznane za błąd istotny, lecz za lekkomyślność, która nie stanowi podstawy uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia woli na podstawie przepisów o wadach oświadczenia woli.

W tym miejscu koniecznym jest zastrzeżenie, że niezasadna pozostaje prezentowana przez wnioskodawczynię argumentacja zmierzająca do wykazania, że podjęta próba uchylenia się od skutków niezłożenia w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku stanowi jedynie rezultat uzyskania wiedzy o innych długach obciążających majątki spadkowe niż względem Spółdzielni Mieszkaniowej, które miały być przez spadkobierców akceptowane. Przede wszystkim do stycznia 2017 roku zarówno A. S., jak również J. S. (1) nie znały wysokości zaległości związanych z lokalem mieszkalnym przy ulicy (...). Co więcej, nie można przyjąć, że każdorazowe uzyskanie przez spadkobiercę informacji o nowym długu obciążającym spadek stanowi istotny błąd co do pasywów masy spadkowej, bez odwołania się do kwestii aktów staranności podejmowanych przez spadkobierców. Należy pamiętać, że instytucja opisana w art. 1019 k.c. to mimo wszystko wyjątek, a nie powszechnie przyjmowana zasada. Wreszcie, zgromadzony materiał dowodowy odzwierciedla brak jakiegokolwiek aktywności spadkobierców, aż do stycznia 2017 roku, a to uniemożliwia uwzględnienie wniosków złożonych przez A. S. i J. S. (1).

Na marginesie jedynie zaznaczyć należy, iż nie sposób podzielić również i tego argumentu wnioskodawczyń, w którym upatrują one obarczenie ich obowiązkiem spłacenia długu spadkodawców jako sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Po pierwsze, w niniejszej sprawie nie zachodzą żadnego rodzaju szczególne okoliczności, a niezłożenie przez wnioskodawczynię w terminie oświadczeń o odrzuceniu spadku stanowi jedynie wynik ich rażącej lekkomyślności. Po drugie, ewentualne stwierdzenie sprzeczności z zasadami współzycia społecznego faktu dziedziczenia długów po spadkodawcach musiałoby oznaczać zakwestionowanie instytucji dziedziczenia (sukcesji uniwersalnej) jako takiej. Tego rodzaju próby, wobec dostępności sposobów zabezpieczenia się spadkobierców przed dziedziczeniem ewentualnych pasywów, uznać należy za bezpodstawne. Po trzecie, ewentualny zarzut naruszenia art. 5 k.c. nie może być przedmiotem niniejszego postępowania. Powszechnie bowiem wyklucza się utożsamianie podstawy prawnej żądania w oparciu o jego treść. Inną kwestią pozostaje jego podniesienie w ewentualnym procesie o zapłatę (skierowanym przez wierzyciela spadkowe względem spadkobierców), niemniej jednak materia ta nie jest przedmiotem niniejszego postępowania.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z treścią art. 520 § 1 k.p.c.